

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonta 2024

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Päiväys:	18.6.2025
Asianumero:	329/00.01.02.00.01/2025
	Ruokavirasto
Linja, osasto ja/tai yksikkö:	Maaseutulinja/ Maatalousosasto
Hyväksyjä:	Sari Putkiranta
Laatija/laatijat:	Mira Liiri
Lisätietoja:	

SISÄLLYSLUETTELO

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA	1
2 VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN	1
3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS	2
3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys.....	2
3.2 Puutteiden analyysi	2
4 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET	2
4.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen	2
4.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen	2
4.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet	3
5 VALVONNAN RESURSSIT	3
6 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN	3

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kasvinsuojeluaineista annettua lakia 1563/2011 noudatetaan ja että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti ja kestävästi. Lisäksi valvonnalla pyritään vähentämään kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvia riskejä.

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa tehdään kasvinsuojeluaineista annetun lain nojalla tarvittaessa kaikille kasvinsuojeluaineiden käyttäjille. Virallisen valvonnan lisäksi kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja varastointia valvottiin vuonna 2024 ehdollisuuden SMR 7 ja 8 valvonnassa. Ehdollisuuden valvonta kohdistui asetuksen (EU) 2021/2116 artiklan 83 mukaisiin tuensaajiin. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) suorittavat kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan paikan päällä.

Vuonna 2024 valvontakohteena oli sellainen avomaan viljely, jossa lohkojen läheisyydessä oli muuta asutusta. Valvontaa painotettiin näille alueille, koska kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvät ristiriitatilanteet liittyvät usein siihen, että ruiskutuksia tehdään lähellä asutusta. Valvontasuunnitelman mukaisen valvonnan lisäksi tehtiin valvontaa ilmiantojen perusteella ja kasvinsuojeluainejäämävälvonnan havaintojen perusteella. Lisäksi yksi valvonta kohdistui junarata-alueelle. Komissio kohdisti Suomeen tarkastuksen kesällä 2024 liittyen kasvinsuojeluasetukseen (EY) 1107/2009 ja tässä yhteydessä valvottiin kaksi maatilaa ja yksi golf-kenttä.

2 VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa (virallinen valvonta) tehtiin suurempi määrä kuin suunnitelmassa oli. Virallisessa valvonnassa valvottiin yhteensä 85 toimijaa, kun tavoite oli 83 toimijaa. Suurempi määrä johtui valvontasuunnitelman ulkopuolisesta valvonnasta. Kaikissa ELY-keskuksissa saavutettiin tarkastustavoite. Ehdollisuuden valvonnan yhteydessä kasvinsuojeluaineiden käyttöä valvottiin noin 1 % EU:n suoria tukia ja tiettyjä osarahoitteisia viljelijätukia hakeneista viljelijöistä.

3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Kasvinsuojeluaineiden virallisessa valvonnassa havaittiin puutteita yhteensä 21 toimijalla, mikä vastaa noin 25 % valvotuista kohteista. Puutteita havaittiin yhteensä 27 kpl.

Eniten havaittiin puutteita kirjanpidossa, yhteensä 8 kappaletta. Kasvinsuojeluaineiden kasvinsuojeluaineen myyntipäällyksmerkintöjen noudattamista oli rikottu seitsemässä tapauksessa. Myyntipäällyksmerkinnän noudattamatta jättäminen liittyi esimerkiksi käyttömääriin ja -kertoihin tai valmistetta oli käytetty väärälle kasville. Ruiskun testaus oli vanhentunut tai se puuttui neljällä toimijalla, ja kasvinsuojelututkinto puuttui tai oli vanhentunut kolmella toimijalla.

Ehdollisuuden otantavalvonnassa havaittiin kasvinsuojeluaineiden käytön rikkomuksia yhteensä 54 tilalla, yhteensä 67 kpl. Valvonnassa oli yhteensä 465 tilaa. Laajennuksia ehdollisuuteen (eli rikkomukset mitä havaittiin muissa kuin ehdollisuuden otantavalvonnassa olleilla tiloilla) tehtiin yhteensä 28 tilalle. On huomiotava, että laiminlyönti merkitään myös tapauksissa, joissa viljelijä ei toimita kirjanpitoa kasvinsuojeluaineiden käytöstä valvontaa varten, joten tarkkaa tietoa siitä miten monessa tapauksessa lainsäädäntöä on rikottu, ei ole.

3.2 Puutteiden analyysi

Vuonna 2024 puutteita havaittiin eniten kirjanpidossa. Yleensä puutteet olivat melko vähäisiä eikä kirjanpito puuttunut kokonaan, vaan siitä puuttui osittain lainsäädännön vaatimia kirjauksia. Puutteet myyntipäällyksen noudattamisessa olivat vaihtelevia, ja esimerkiksi valmistetta oli saatettu käyttää väärälle kasville tai varoikoja ei ollut noudatettu tai valmistetta oli käytetty sallittua määrää enemmän.

Ehdollisuuden valvonnassa havaittiin tiloja, joilla oli puutteita, sama määrä kuin edellisenä vuonna. Mutta yksittäisten puutteiden määrä oli alhaisempi, eli yhdellä tilalla oli vähemmän puutteita.

4 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

4.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen

Ruokavirasto ei kouluta toimijoita. Ruokavirasto ohjeistaa asetuksen (EU) 2021/2116 artiklan 83 mukaisia viljelijöitä ehdollisuuden vaatimuksista mm. ehdollisuuden oppaalla.

Ruokavirasto järjesti Tukesin ja Maa- ja metsätalousministeriön avustuksella ELY-keskuksille vuoden 2024 valvontaa koskevan koulutuksen keväällä 2024 ennen valvontakauden alkua.

4.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen

Kasvinsuojeluaineiden käytössä havaitut vähäiset puutteet korjattiin ohjaamalla toimijoita lainsäädännön velvoitteista. Lisäksi jos valvonnan kohteen oli maatila, joka oli hakenut EU:n suoria tai osarahoitteisia maataloustukia, joissa ehdollisuuden noudattaminen on vaatimuksena, ja rikkomus oli myös ehdollisuuden vaatimus, aiheutui tästä vähennys edellä mainittuihin tukiin.

4.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Valvontamäärä säilyy vuonna 2025 samalla tasolla kuin 2024. Valvonnan riskiperusteisuutta pyritään parantamaan ja valvontoja tehdään ilman ennakoilmoitusta. Valvontaohjeistusta kehitetään vuodelle 2025.

5 VALVONNAN RESURSSIT

Ruokavirastossa oli vuonna 2024 yhden henkilön työajasta on osa suunnattu kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan ohjaukseen. Käytännön tarkastustyötä tekevät alueellisten Ely-keskusten tarkastajat.

6 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

Valvonnan kohdennusta arvioidaan vuosittain ja valvontaa pyritään suuntaamaan sektoreille missä on suurimmat riskit kasvinsuojeluaineiden käytön väärinkäytöksille. Valvontaa suunnataan vuonna 2025 sellaiseen avomaan viljelyyn, missä tilalla on lohkoja vesistön varrella ja/tai pohjavesialueella. Kasvinsuojeluaineiden asianmukaiseen käyttöön tulee näillä alueilla kiinnittää erityistä huomiota.

Vuodesta 2025 lähtien toimijalle voidaan antaa kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa havaitusta laiminlyönnistä seuraamusmaksu, joka voi olla suuruudeltaan 300-5 000 euroa.